

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 września 2017 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie z powództwa A. S. i S. P. przeciwko T. Z. o zapłatę 1) zasądził od pozwanego T. Z. na rzecz powódki A. S. kwotę 1.950 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 1750 złotych od dnia 14 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 658,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; 2) zasądził od pozwanego T. Z. na rzecz powoda S. P. kwotę 1.950 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 1750 złotych od dnia 14 października 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 658,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu; 3) oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Od opisanego wyroku apelację wywiódł pozwany T. Z., zaskarżając orzeczenie w całości. Wyrokowi zarzucił:

1) naruszenie przepisów postępowania:

- art. 321 § 1 k.p.c. poprzez zasądzenie odrębnych kwot na rzecz każdego z powodów w sytuacji, gdy powodowie żądali zasądzenia świadczenia solidarnie i nie wnosili żadnego innego żądania, w szczególności zasądzenia jakichkolwiek kwot na rzecz któregośkolwiek z powodów z osobna,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że G. P. dokonał na zlecenie powodów kalkulacji kosztów zainstalowania w pojeździe systemu (...) za co wystawił fakturę, następnie zapłaconą przez powodów - w sytuacji, gdy koszty takie ponieść mógł jedynie S. P.,

- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 §1 k.p.c. poprzez ustalenie, że różnica pomiędzy wartością pojazdu marki J. (...) rok produkcji 2005 wyposażonego w system (...) a wartością tego pojazdu bez tego systemu wynosi 3.500 złotych - w sytuacji, gdy z przeprowadzonego w postępowaniu dowodu z pisemnej opinii biegłego wynika zupełnie inna wartość,

- art. 234 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w odniesieniu do zakwestionowania przez pozwanego wysokości kwoty, o jaką nastąpić mogło obniżenie ceny wskutek wady przedmiotu sprzedanego,

- art. 229 k.p.c. poprzez pominięcie przyznanego przez powoda faktu zgłoszenia wady, zgłoszenia żądania oraz ustosunkowania się przez pozwanego do tego zgłoszenia i żądania,

2) naruszenie prawa materialnego:

- art. 561⁵ k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że sprzedawca, który otrzymał od kupującego oświadczenie o obniżeniu ceny i zaniechał ustosunkowania się do tego żądania w czternastodniowym terminie, pozbawiony jest możliwości kwestionowania wysokości kwoty, o jaką kupujący żąda obniżenia ceny,

- art. 74 § 2 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie w sytuacji, gdy:

- przepis ten, w zw. z art. 77 § 2 k.c. może być stosowany jedynie co do odstąpienia od umowy, nie zaś co do oświadczenia o obniżeniu ceny (wykonania uprawnienia prawno- kształtującego) ani do zgłoszenia wady,

- złożenie wady i zgłoszenie żądania oraz ustosunkowanie się do tego zgłoszenia i żądania zostało wprost przyznane przez stronę składającą oświadczenie, wobec czego nie wymagało to dowodu, ani tym bardziej nie pozwalało na zastosowanie do przyznania przepisów o dowodach (przyznanie nie jest dowodem),

- art. 566 § 1 k.c. w zw. z art. 471 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i zarazem art. 361 § 1 i § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie jako odszkodowania kwoty, jaką powodowie twierdzili, że wydali na opinię prywatną,

- art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy oczywistym jest, że powodowie żądają od pozwanego kwoty wielokrotnie przewyższającej kwotę rzeczywiście im obiektywnie przysługującą w razie wystąpienia wady.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych za postępowanie przed sądem I instancji oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych za postępowanie przed sądem II instancji.

Na rozprawie apelacyjnej pełnomocnik powodów wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., albowiem prawidłowo ustalony i oceniony w zgodzie z regułami wynikającymi z przywołanej normy prawnej stan faktyczny determinuje kierunek dalszych rozważań na płaszczyźnie prawa materialnego.

W doktrynie i judykaturze panuje zgoda co do tego, że z uwagi na przyznaną sądowi swobodę w ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie wtedy, gdy podstawą rozstrzygnięcia uczyniono rozumowanie sprzeczne z zasadami logiki bądź wskazaniami doświadczenia życiowego. Dlatego w sytuacji, gdy na podstawie zgromadzonych dowodów możliwe jest wyprowadzenie konkurencyjnych wniosków co do przebiegu badanych zdarzeń, dla podważenia stanowiska orzekającego sądu nie wystarcza twierdzenie skarżącego o wadliwości poczynionych ustaleń odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest wskazanie jakich to konkretnie uchybień w ocenie dowodów dopuścił się orzekający sąd naruszając w ten sposób opisane wyżej kryteria, wiążące w ramach swobodnej oceny dowodów (tak np. K. F. - G. w: Kodeks postępowania cywilnego, pod red. A. Z., W. 2006, tom I, s. 794, 795, por. także wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2008r., I ACa 205/08, L., w którym stwierdzono: „Fakt, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącego, nie oznacza naruszenia art. 233 § 1 KPC. Ocena dowodów należy bowiem do sądu orzekającego i nawet w sytuacji, w której z dowodu można było wywieść wnioski inne niż przyjęte przez sąd, nie dochodzi do naruszenia art. 233 § 1 KPC”; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005r., III CK 314/05, Orzecznictwo w Sprawach (...)/, w którego tezie stwierdzono, że: „Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 KPC mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów”.

Odnosząc powyższe do stanowiska skarżącego uznać trzeba, iż nie sprostał on opisanym wymogom formułowania analizowanego zarzutu, a jego stanowisko jest wyrazem polemiki ze stwierdzeniem Sądu Rejonowego przyjętym u podstaw zaskarżonego wyroku, iż G. P. dokonał na zlecenie powodów kalkulacji kosztów zainstalowania w pojeździe systemu (...), za co wystawił fakturę, zapłaconą przez powodów. A także, że różnica pomiędzy wartością pojazdu marki J. (...) rok prod. 2005 wyposażonego w system (...) wartością tego pojazdu bez tego systemu wynosi 3.500 zł. W świetle przedstawionych uwag nie jest to jednak wystarczające dla podważenia stanowiska prezentowanego w zaskarżonym orzeczeniu. W tym miejscu wskazać należy, że prawidłowo Sąd Rejonowy pominął dowód z opinii biegłego z zakresu mechaniki pojazdowej z uwagi na to, że okoliczność dotycząca różnicy wartości pojazdu z (...) i bez (...) została już dostatecznie wyjaśniona. Została bowiem uznana przez pozwanego, co zostanie wyjaśnione w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Rejonowy nie naruszył art. 321 § 1 k.p.c. Dopuszczalne jest zasądzenie roszczenia wynikającego z przytoczonej przez powoda podstawy faktycznej przy przyjęciu przez Sąd innej podstawy prawnej niż wskazana przez powoda, a taki zabieg nie stanowi wyjścia poza granice żądania, określone art. 321 k.p.c. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dn. 10.06.2016 r., I ACa 1767/15, LEX nr 2069290). Zasądzenie zatem przez Sąd Rejonowy odrębnych kwot na rzecz

każdego z powodów w sytuacji, gdy powodowie żądali zasądzenia świadczenia solidarnie nie stanowi orzekania ponad żądanie, w sytuacji kiedy brak było podstawy prawnej do zasądzenia dochodzonej kwoty solidarnie na rzecz powodów.

Zarzuty dotyczące naruszenia art. 234 k.p.c., art. 229 k.p.c., art. 561⁵ k.c., art. 74 § 2 k.c. odnoszące się do zakwestionowania uznania przez Sąd Rejonowy za zasadne żądania powodów obniżenia ceny należy uznać za chybione.

Zgodnie z treścią art. 561⁵ k.c. jeżeli kupujący będący konsumentem zażądał wymiany rzeczy lub usunięcia wady albo złożył oświadczenie o obniżeniu ceny, określając kwotę, o którą cena ma być obniżona, a sprzedawca nie ustosunkował się do tego żądania w terminie czternastu dni, uważa się, że żądanie to uznał za uzasadnione. Jeżeli uzna się, tak jak zostało to przyjęte przez większość komentatorów, że oświadczenie o obniżeniu ceny jest uprawnieniem prawokształtującym [tak np. J. J., w: G., M., Komentarz, 2016, art. 560, Nb 5 oraz komentarz do art. 561⁵, Nb 2; zob. także J.R. A., w: Ustawa (red. B. Kaczmarek-Templin, P. Stec, D. Szostek), s. 427; E. C., w: G., Komentarz, t. II, art. 560, Nb 5, 6, oraz A. B., w: P., Komentarz, 2015, t. II, art. 560, Nb 7; zob. też komentarz do art. 560 KC, Nt 12.1 i 12.2 co do odmiennego stanowiska J. W., Rękojmia, s. 180], to w przypadku milczącej akceptacji obniżenia ceny mamy do czynienia z oświadczeniem wiedzy – a więc z uznaniem niewłaściwym roszczenia o zwrot oznaczonej sumy [J.R. A., w: Ustawa (red. B. Kaczmarek-Templin, P. Stec, D. Szostek), s. 444].

W przedmiotowej sprawie niewątpliwym było, iż powodowie złożyli pozwanemu pismem z dnia 7 września 2015 roku, doręczonym dnia 6 października 2015 roku, oświadczenie o obniżeniu ceny pojazdu do kwoty 10.500 zł (faktycznie o kwotę 3.500 zł). Powodowie w oświadczeniu wskazali wadę pojazdu, z uwagi na którą złożyli oświadczenie. Pozwany nie kwestionował, że otrzymał to oświadczenie, ani że nie ustosunkował się do zawartego w nim oświadczenia w terminie 14 dni. Okoliczność ta w świetle cytowanego art. 561⁵ k.c., oznaczała, że pozwany uznał żądanie powodów w zakresie obniżenia ceny za pojazd za uzasadnione. Co oznaczało, że przyznał fakt zarówno co do braku (...), jak i różnicy między wartością samochodu z (...) i bez (...) wynoszącą 3.500 zł. W takiej sytuacji przeprowadzanie dalszego postępowania dowodowego, co do tych faktów było zbędne.

Chybiony jest zarzut naruszenia art. 566 § 1 k.c. w zw. z art. 471 k.c. art. 361 § 1 i § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i zasądzenie jako odszkodowania kwoty, jaką powodowie ponieśli za opinię prywatną. Należy podzielić stanowisko Sądu Rejonowego, że złożenie przez powodów oświadczenia o obniżeniu ceny otworzyło im jednocześnie w myśl art. 566 § 1 k.c. w zw. z art. 471 k.c. drogę do żądania dalszego odszkodowania. W zakresie zwrotu kosztów prywatnej ekspertyzy było ono uzasadnione. Ekspertyza była konieczna, by powodowie występując do pozwanego z żądaniem mogli określić o jaką kwotę ma nastąpić obniżenie ceny.

Niezasadny okazały się również zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 5 k.c. Zdaniem pozwanego przepis ten powinien zostać uwzględniony w postępowaniu, z uwagi na to, że powodowie żądają od pozwanego kwoty wielokrotnie przewyższającej kwotę rzeczywiście im obiektywnie przysługującą w razie wystąpienia wady.

Zastosowanie art. 5 k.c. nie może udaremniać celów przepisów z tytułu rękojmi za wady rzeczy sprzedanej. Określenia przez kupujących żądanej wysokości obniżenia ceny, które według pozwanego zostało zawyżone, nie jest wystarczające do uznania, że zachodziły wyjątkowe okoliczności, które pozwalały uznać, że dochodzenie przez powodów roszczenie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Należy mieć na uwadze, że pozwany mógł mieć wpływ na wysokość obniżenia ceny, gdyby tę wartość zakwestionował w terminie 14 dni od dnia otrzymania oświadczenia. Powodowie nie mogą ponosić konsekwencji zaniechania udzielenia przez pozwanego odpowiedzi na złożone oświadczenie. Zastosowanie lub odmowa zastosowania przepisu art. 5 k.c. musi być zobiektywizowana, co zapewnia precyzyjną prezentację argumentacji będącej podstawą rozstrzygnięcia. Sąd oceniając stosowanie w konkretnej sprawie art. 5 k.c. musi wyjaśnić, jakim wartościom i ze względu na jakie okoliczności konkretnej sprawy dał pierwszeństwo, nie kierując się przy tym z góry określonym schematem myślowym. Omawiana klauzula generalna ma charakter wyjątku, co oznacza, że odmowa udzielenia ochrony prawnej musi być uzasadniona istnieniem okoliczności szczególnie rażących (Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna, z dnia 9 listopada 2016 r., II CSK 93/16, L.). W przedmiotowej sprawie

nie wystąpiły szczególnie rażąco okoliczności, które nakazywałyby zastosowanie art. 5 k.c. i oddalenie powództwa. Okolicznością taką nie jest kwestionowanie przez pozwanych wysokości obniżenia ceny, w sytuacji kiedy pozwany nie ustosunkował się do takiego żądania w ustawowym terminie.

Mając na uwadze powyższe, a także fakt, że w postępowaniu apelacyjnym nie ujawniono okoliczności, które Sąd II instancji winien wziąć pod uwagę z urzędu i które mogłyby skutkować uwzględnieniem wniosków złożonego środka zaskarżenia, apelacja podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i w związku z art. 391 § 1 k.p.c. zasądzać od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 225 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym zgodnie z § 2 pkt 3, w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804).